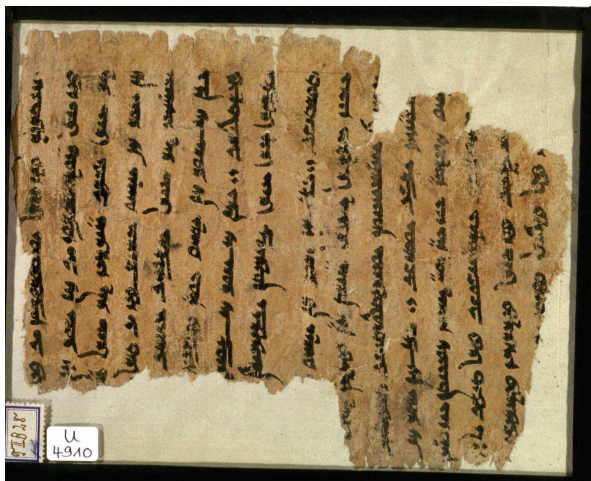

Turpandin kezip qikirilqan Uyqur tilidiki qadimki Hristian tekstler

Miladiye 1902-1914-yili Germaniyedın qıkkın «Turpan Ekspeditsiyey»diki arheologlar Turpandiki Bulayık degın monastır ornısıdın qadimki yoqqın bir kütüphanını kezip qıkarqın. Kütüphana bırneqqe tilidiki 30000 doklatnı — hınzu tilidiki 6000, toharian tilidiki 4000, sanskrit tilidiki 8000, xundakla siriyak tili, sogdi tili, uyqur tilidiki 1000 doklatnı ez ıqıge alıdu.

Siriyak, sogdi ve uyqur tilidiki 1000 doklatlat siriyak yezıkta pütülgın, barlık məzmunlırı Məsih yolu toqruluktur.

Bu qong hazine bolqan material Berlin xehirige elip kelingın, bırneqqe orunlarda saklaklık.

UYQUR TILIDIKI BIR DUA

Sol tereptiki bu Uyqur tilidiki material (U4910 hejiti yaki T II B28 hejiti deyilidu) towendiki uxbu duanı ez ıqıge alıdu: —

“Bizning tleplirimizni, bizning arzulirimizqa kulak sal. Sen anisizlarning anisisen, atisizlarning atisisen. Bizdek biqarılarning tayanqisisen. Sen barlik umidsizlerni umidwar qilquqisen. Sen barlik dardmelnerni, zulumqa uqriqanlarni dardtın, zulumdin azad qilquqisen. Sen yene heterlik kesellerge gırıptar bolqanlarning kesellirige, yarılarning yarilırıqa xıpalık bergüqi... tewipsen. Sen yene barlik gunahkarlarning gunahlıridin azad qilquqi Perwerdigarsen...”

DANIXMƏNLƏR MƏSİHKƏ İBADƏT KİLİDU

Ong tereptiki qadimki Uyqurqa pütülgın bu tet bette (Berlin Muzeyidiki «Turpan toplımısi» U9175) Məsihning tuquluxı ve «xerkın kelgen danixmėnlər»ning Məsihkə ibadet kılıxı toqrisidiki bayan hatirilengen. Injil «Matta» 2:1-12 bilın selixturung; bu bayanning kep tepsilatlırı Injildiki əslıy bayan bilın op'ohxax (uningdin baxka bezi «riwayet»lەر tepilidu). Təjimisı tewende: —

Danixmėnlər: «Biz berip xu uluq zatka ibadet kılmakqımız!»: — dedi.

Xu qaada Herod padıxah ularqa emr kılip: «Əmdi, oqullırım, siler berip obdan sürüxtürüp uni tepinglar. Tapkan hamanla kaytip kelip meni hewerlendüringlar. Mənmü berip uningqa ibadet kılmakqımın» — dedi. Danixmėnlər Yerusalemdin qıxı bilınla heliki yultuz ularqa ayan bolup, ular bilın billə mangdi. Ular Bəyt-ləhəmgə yetkəndə, yultuz tohtıdı, yene mangmıdı. Danixmėnlər dəl xu yerdə Məsih bolqan Hudanı taptı; andın titrigen haldə Uning aldıqa kirdi. Yü-k-taklırını eqip hədiyəliri üq hil bolup, altun, məstiki, ve murmėkkidin ibarət idi! Ular ibadet kılip, təxəkkür eytip mədhıye oquxtı. Qünki U ularning padıxahı, Məsih bolqan Hudasıdur!....

Xu qaada Hudanın bir pərixtsi danixmėnlərgə kərünüp ularnı baxka yol bilın yetkeldi. Xuning bilın ular Herod padıxah bilın kayta kərüxmıdı.... Herod danixmėnlərnıng baxka yol bilın kaytkınını kərüp qəzəplinip: «Berip, padıxahlıqımdiki tehi ikki yaxka kirmıgen oqul-qızlarning həmmisini eltürüwetix!» — dəp buyrudi ... Lekin Hudanın bir pərixtsi Yüsüpning qüxidə uningqa kərünüp, mundak buyrudi ...

